

ČO ROBIŤ V PRÍPADE VZNIKU ZPH

ODPORÚČANÝ SPÔSOB SPRÁVANIA OBČANOV

Keď zaznie varovný signál sirény (teda ak nejde o bežnú skúšku funkčnosti, ktorej interval a druh signálu je popísaný vyššie), možno predpokladať, že došlo k závažnej mimoriadnej udalosti, s následkom ohrozenia zdravia a života občanov, životného prostredia, zvierat a majetku. Zvýšte pozornosť, pretože po zaznení sirény budú nasledovať informácie o konkrétnom druhu mimoriadnej udalosti a odporúčanom správaní obyvateľstva.

VŠEOBECNE PLATNÉ POKYNY

- ▶ Snažte sa zachovať pokoj, konať s rozvahou, nepodliehať panike
- ▶ Treba sa riadiť pokynmi pracovníkov záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy
- ▶ Ak ste pokyny nedostali, boli neúplné, alebo vám boli nejasné, volajte na tiesňové číslo 112 (integruje Iinky 150, 155, 158) alebo Terminál 051/7789719
- ▶ Je vašou povinnosťou varovať ostatné ohrozené osoby
- ▶ Usilujte sa chrániť podľa jednotlivých typov havárie seba a podľa možností a schopností i ďalšie osoby
- ▶ Okamžite opustite ohrozený priestor, ak je to možné
- ▶ Pred odchodom z objektu ukončíte činnosť s otvoreným ohňom, vypnite elektrické a plynové spotrebiče

POSTUP PODĽA JEDNOTLIVÝCH TYPOV HAVÁRIE

V PRÍPADE POŽIARU:

- ▶ urýchlene opustíte miesto požiaru a nezdržujte sa v ohrozenom priestore, vyhládajte úkryt v budovách, uzatvorte okná a dvere,
- ▶ vypnite ventiláciu a vyčkajte na ďalšie pokyny kompetentných orgánov,
- ▶ zavolajte Integrovaný záchranný systém (112), v Termináli 051/7789719.

PRI ÚNIKU NEBEZPEČNEJ LÁTKY:

- ▶ podľa možnosti zotrvať doma, prípadne vojdite do najbližšej budovy a zotrvať v miestnosti odvrátenej od smeru vetra a s čo najmenším počtom okien,
- ▶ uzatvorte všetky dvere, okná, vypnite ventiláciu a klimatizáciu,
- ▶ sledujte vysielanie miestneho rozhlasu a iných masovo-komunikačných prostriedkov,
- ▶ zachovajte pokoj, neopúšťajte ochranné priestory do času vydania pokynov na ich opustenie,
- ▶ zbytočne nezaťažujte telefónne siete.

PO VÝBUCHU:

- ▶ nezdržujte sa v bezprostrednej blízkosti miesta vzniku havárie a urýchlene odíďte do bezpečnej vzdialenosti,
- ▶ ukryte sa v budovách a uzatvorte okná a dvere, ventiláčné otvory,
- ▶ čakajte na ďalšie pokyny záchranných zložiek a kompetentných orgánov.

PRVÁ POMOC

Prvá pomoc je prvá služba alebo ošetrovanie poskytnuté zranenej osobe pred príchodom sanitky, alebo kvalifikovaného odborníka. Správne poskytnutá prvá pomoc pomôže zachrániť život, zabrániť zhoršeniu zdravotného stavu a urýchliť zotavenie.

AKO POSTUPUJEME:

- ▶ bez ohrozenia vlastného života sa pokúsime zistiť, čo sa stalo,
- ▶ postihnutú osobu čo najrýchlejšie vyvedieme z ohrozeného priestoru,
- ▶ ak postihnutá osoba nie je pri vedomí, poskytneme umele dýchanie,
- ▶ po obnovení normálneho dýchania upokojíme postihnutého a zabezpečíme mu pokoj a teplo v polosede,
- ▶ privoláme rýchlu zdravotnú pomoc a pomáhame zabezpečiť prepravu postihnutého na odborné lekárske ošetrovanie.

AKÉ POTREBUJEME VYBAVENIE:

- ▶ súpravu prvej pomoci,
- ▶ ak nie je k dispozícii súprava prvej pomoci, je nutné využiť všetky vhodné dostupné prostriedky a improvizovať.

JE DÔLEŽITÉ BYŤ INFORMOVANÝ

Informácia, ktorú týmto poskytujeme obyvateľstvu dotknutých obcí, je poučením o možných rizikách a zásadách ako sa zachovať a konať v prípade, keby nastala taká porucha na niektorom technologickom zariadení prevádzky, ktorá by sa mohla prejaviť aj mimo jeho hraníc a spôsobiť v okolí závažnú priemyselnú haváriu.

Vychádzame zo zásady, že čím viac bude obyvateľstvo dotknutých obcí vedieť, tým lepšie bude pripravené čeliť prípadným rizikám a prispievať tak k zlepšeniu svojej bezpečnosti.

Informácie o prevádzkovateľoch podnikov kategórie „A“ aj „B“ je tiež možné nájsť na stránkach Informačného systému prevencie závažných priemyselných havárií <http://charon.sazp.sk/SevesoPublic/>

V záujme informovania verejnosti vypracovali v zmysle § 15 Zákona č. 128/2015 Z.z. útvar SD&HSE a útvar Ochrana a obrana – Civilná ochrana SLOVNAFT, a.s.

POSKYTOVANIE INFORMÁCIÍ V PRÍPADE OHROZENIA

VŠEOBECNÉ TIESŇOVÉ TELEFÓNNE ČÍSLO (integrovaný záchranný systém):

112

TERMINÁL OHLASOVŇA POŽIAROV:

051/7789719

TERMINÁL STÁLA SLUŽBA:

051/7789166

HLAVNÁ PREVÁDZKOVÁ ČINNOSŤ

Terminál Kapušany zabezpečuje stáčanie motorových palív zo železničných cisterien do nádržového bloku, výdaj motorových palív cez výdajné lávky a plnenie LPG prečerpávaním zo železničnej cisterny do automobilových cisterien pre zmluvných partnerov. Technologický proces zahŕňa aj nevyhnutnú manipuláciu a prípravu na expedíciu tovaru odberateľom. Tovar sa do terminálu dopravuje železničnou dopravou, na rozvoz zákazníkom a partnerom slúži autodoprava.

Počas prevádzky terminálu, aj napriek spoľahlivej technológii s vysokou úrovňou signalizačného a zabezpečovacieho vybavenia, sa nedá úplne vylúčiť riziko požiaru alebo výbuchu. V dôsledku takejto závažnej priemyselnej havárie by sa do ovzdušia dostali zdravotne škodlivé produkty – výpary nebezpečných látok, splodiny horenia. Pri vyššej koncentrácii v ovzduší by mohli spôsobiť zamorenie ovzdušia v okolí areálu a poškodiť zdravie obyvateľstva.

ZARADENIE A KONTROLA PODNIKU PODĽA ZÁKONA Č. 128/2015 Z.Z.

Na základe zákona č. 128/2015 Z. z. boli v prevádzke terminál Kapušany prehodnotené množstvom nebezpečných látok (NL) a príslušnému Okresnému úradu v sídle kraja bolo predložené aktualizované Oznámenie. Prevádzka je zaradená do kategórie B má vypracované tieto dokumenty:

- ▶ Bezpečnostnú správu
- ▶ Vnútroň havarijný plán
- ▶ Podklady na vypracovanie plánu ochrany obyvateľstva
- ▶ Program prevencie
- ▶ Bezpečnostný riadiaci systém

Uvedené dokumenty obsahujú technické, riadiace a prevádzkové informácie o rizikách podniku kategórie B a opatrenia na ich vylúčenie alebo zníženie. Jedna kópia týchto interných dokumentov je uložená v prevádzkovej budove u vedúceho Terminálu, ktorý je oprávnený sprístupniť ich na prípadné nahliadnutie.

Kontrolu dodržiavania zákona vykonáva v pravidelných, legislatívou stanovených termínoch Slovenská inšpekcia životného prostredia spoločne so zástupcami Inšpektorátu práce, Hasičského a záchranného zboru, Okresného úradu, odbor starostlivosti o životné prostredie (ŽP), Okresného úradu, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia a Regionálneho úradu verejného zdravotníctva.

! TÁTO KOMPLEXNÁ KONTROLA JE ZAMERANÁ PREDOVŠETKÝM NA:

- ▶ plnenie opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP)
- ▶ prevádzkovú spoľahlivosť technických zariadení, ktoré majú vplyv na prevenciu havárií,
- ▶ plnenie opatrení na ochranu zdravia pri práci s chemickými látkami,
- ▶ zabezpečenie povinností súvisiacich s Civilnou ochranou obyvateľstva,
- ▶ plnenie opatrení na ochranu pred požiarom,
- ▶ plnenie opatrení na ochranu životného prostredia.

V zmysle Zákona č. 128/2015 Z.z.

SLOVNAFT, a.s., INFORMUJE VEREJNOSŤ

Čo robiť v prípade ohrozenia priemyselnou haváriou

Objekt Kapušany

CHARAKTERISTIKA EVIDOVANÝCH NEBEZPEČNÝCH LÁTKO

AUTOMOBILOVÝ BENZÍN

Bezohľadný automobilový benzín patrí medzi látky nebezpečné a jedovaté, pri nadýchaní pár a prípadnom požití škodí zdraviu. Je to silne prchavá kvapalina, dráždi nielen pokožku, s ktorou príde do styku, ale aj sliznice a oči. Pary benzínu pôsobia narkoticky, podľa intenzity inhalácie výparov benzínu môže mať postihnutý bolesť hlavy, závrat, pocity opitosti, poruchy zažívacích orgánov, črevné a žalúdočné ťažkosti, môže zvracať.

MOTOROVÁ NAFTA

Je nebezpečná a zdraviu škodlivá látka pri nadýchaní pár a pri požití. Dráždi pokožku, ktorou sa vstrebáva. Pary pôsobia narkoticky, dráždia sliznice a oči.

LETECKÝ PETROLEJ

Je nebezpečná a zdraviu škodlivá látka pri nadýchaní pár a pri požití. Dráždi pokožku, ktorou sa vstrebáva. Pary pôsobia narkoticky, dráždia sliznice a oči.

PROPÁN-BUTÁN (LPG)

Je uhľovodíkový skvapalnený plyn, patrí medzi nebezpečné látky. Je to ľahko vznetlivá, horľavá látka, v zmesi so vzduchom výbušná.

OCHRANA PRED NEBEZPEČNÝMI LÁTKAMI

Okamžite treba opustiť ohrozený priestor. Ak nie sú po ruke ochranné masky, chráňte si dýchacie cesty vreckovou (uterákom, handričkou) namočenou vo vode.

VŽDY PLATÍ, ŽE:

- ▶ ochranná maska a jej náhrada slúži iba k úniku z ohrozeného priestoru,
- ▶ nebezpečná látka sa pri výrone šíri v smere vetra,
- ▶ smer úniku z ohrozeného priestoru je kolmo na smer vetra,
- ▶ smer vetra možno určiť napríklad zdvihnutím navlhčeného prsta nad hlavu.

POVINNOSTI ORGANIZÁCIE PRI RIEŠENÍ MIMORIADNYCH UDALOSTÍ

V PRÍPADE VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI (MU) JE ORGANIZÁCIA POVINNÁ:

- ▶ organizačne zabezpečiť v čo najkratšom časovom limite likvidáciu MU bezpečnosť zamestnancov v celej organizačnej jednotke a ďalšiu bezpečnú prevádzku výrobného zariadenia,
- ▶ zabezpečiť vyznenie a varovanie bezprostredne ohrozeného obyvateľstva v okolí areálu.

OPATRENIA PREVÁDKOVATEĽA NA MINIMALIZÁCIU NÁSLEDKOV ZPH

Vnútroň havarijný plán stanovuje postup základných a ostatných zložiek záchranného systému v súčinnosti s integrovaným záchranným systémom a orgánmi miestnej a štátnej správy pri realizácii záchranných, lokalizačných a likvidačných prác a opatrení na ochranu obyvateľstva v oblasti ohrozenia po vzniku závažnej priemyselnej havárie.

Eliminovanie následkov potenciálnej závažnej havárie, alebo aspoň ich obmedzenie na najnižšiu možnú mieru, je pri včasnom spozorovaní zaistené zásahom hasičskej jednotky sídliacej v objekte prevádzky a dostatočnou kapacitou ľudských, vonkajších a materiálnych zdrojov.

ĽUDSKÉ ZDROJE:

Zmluvne zabezpečený závodný hasičský útvar (ZHÚ) disponuje odborne spôsobilými a vycvičenými zamestnancami zaradenými do družstva v počte 1+4 na zmenu. Na pracoviskách sú vyškolení zamestnanci do protipožiarneho hľadok.

VONKAJŠIE ZDROJE:

V zmysle Požiarneho poplachového plánu územného obvodu (podľa § 36 vyhl. MV SR č. 611/2006 Z.z.) sa v prípade rozsiahlejšieho požiaru počíta s nasadením hasičských jednotiek, ktoré sústreďuje a nasadzuje Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru (HaZZ).

MATERIÁLNE ZDROJE:

Na likvidáciu ZPH je ZHÚ vybavený potrebnou technikou, vecnými prostriedkami a látkami na hasenie (penidlá, prášok), sorbčnými látkami a prostriedkami na zdlávanie havárií. Signalizačné poplašné a výstražné systémy lokalizované v areáli možno rozdeliť na:

- ▶ automatické hlásiče požiaru,
- ▶ plynové detekčné systémy,
- ▶ systém merania a regulácie,
- ▶ elektronické zabezpečovacie systémy.

EKONOMICKÉ ZDROJE:

Finančné prostriedky v rámci poistenia podniku pre prípad havárie.

SPÔSOB VAROVANIA OBYVATEĽSTVA PRI VZNIKU ZPH A POSKYTOVANIE INFORMÁCIÍ

O vzniku závažnej priemyselnej havárie v areáli a následnom úniku nebezpečných látok do ovzdušia, ktoré môžu ohroziť zdravie a životy obyvateľov, životné prostredie a majetok, budú občania vyznení varovným tónom sirény.

Signál je vyhlasovaný **2-minútovým kolísavým tónom** elektronických sirén, po ktorom bezprostredne nasleduje hovorená informácia o druhu nebezpečenstva. Výstrahu je ďalej možné vyhlásiť vnútroňým rozhlasovým vysielaním a vysielaním mestského a obecného rozhlasu, s doplnenými pokynmi a informáciami pre obyvateľstvo. V prípade zlyhania varovného signálu sirény alebo rozhlasového vysielania, budú obyvateľov dotknutých obcí informovať zložky ministerstva vnútra pomocou megafónov.

Funkčnosť sirén je celoštátne skúšaná raz mesačne (každý druhý piatok v mesiaci) o 12.00 hodine 2-minútovým stálym tónom.

ĎALŠIE SIGNÁLY:

Tón sirény **6-minútový stály** – ohrozenie vodou
Tón sirény **2-minútový stály** – koniec ohrozenia

PREČO JE POTREBNÉ INFORMOVAŤ VEREJNOSŤ

V zmysle § 15 Zákona č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií (ZPH) je povinnosťou prevádzkovateľa podniku, ktorý môže spôsobiť ZPH, aktívne poskytovať informácie verejnosti, ktorá môže byť ZPH dotknutá.

Riziko vzniku závažnej priemyselnej havárie v spoločnosti SLOVNAFT, a.s. je dnes vďaka modernizácii technológií a procesov menšie ako v minulosti. Okrem toho vieme dnes riziko presnejšie pomenovať a spresniť aj jeho kvalitatívny a kvantitatívny obsah. Vieme, čo je nevyhnutné robiť, aby sme riziko a jeho následky znížili na minimum.

Poznať povahu, pohyb a úniky nebezpečných látok, ktoré môžu vo výnimočných prípadoch ohroziť zdravie obyvateľov, je jedným zo základných práv každého občana.

PREVÁDKOVATEĽ A CHARAKTER PREVÁDKY

OBCHODNÉ MENO:
SÍDLO:
TELEFÓN:
PRÁVNÁ FORMA:

SLOVNAFT, a.s.
Bratislava, Vičie hrdlo
02/4055 1111
akciová spoločnosť

ORGANIZAČNÁ JEDNOTKA:
SÍDLO:

Terminál Kapušany
Kapušany, Priemyselná ul.,
okres Prešov
Ing. Ján Dvorský
051/7789165

Terminál Kapušany sa nachádza v severozápadnej časti katastra obce Kapušany, okres Prešov.

Informácie o prevádzke terminál Kapušany ako aj o termínoch vykonania kontrol v zmysle § 24 Zákona č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií, sú dostupné aj v elektronickej forme na stránke: <https://slovnaft.sk/sk/o-nas/trvalo-udrzatelny-rozvoj/zdravie-a-bezpecnost/informovanie-verejnosti-o-moznom-ohrozeni>

